

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل ، متن قوانین - تصویب نامه ها - صورت مفصل مذاکرات مجلس شورای ملی - مذاکرات مجلس سنا
اخبار رسمی - فرامین - انتصابات - آئین نامه ها - بخشنامه ها - آگهی های رسمی و قانونی سؤالات

سال ششم - شماره ۸۰۸

صفحه ۱

پیرامیند فرمایشی

۳ شنبه ۵ اردیبهشت ماه ۱۳۲۹

دوره شانزدهم قانونگذاری

شماره مسلسل ۱۴

روزنامه یومیه

فهرست مندرجات

صورت مشروح مذاکرات چهاردهمین جلسه دوره
۱۶ مجلس شورای ملی از صفحه ۱ تا ۱۱
آگهی های رسمی ۱۶ تا ۱۷

بانک بین المللی ترمیم داریم این رقمی که اینجا نوشته شده غلط است و رقم صحیح آن این است که بنده میخوانم ۲۳۶۲۲۴۸۰ ریال و غیر از این اشتباه دیگر نبود خیلی معذرت می خواهم
نایب رئیس - آقای حاذقی نسبت بصورت جلسه فرمایشی دارید ؟

حاذقی - نسبت بصورت جلسات این جا مکرر آقایان نمایندگان محترم تذکراتی داده اند که در صورت جلسات مذاکرات صحیح و مرتب بطوریکه آقایان اداه میکنند نمکنس نیست و تقاضا کرده اند مکرر که هیئت محترم رئیس يك تصبیمی برای اصلاح انتشار صورت جلسات مجلس اتخاذ کند و عمل کند راهش را هم پیشنهاد کردند من خواستم عرض کنم که باید هلت اصلی این کار را درک کرد بعضی ها تصور میکنند که تقصیر متوجه آقایان تند نویسها است و حال آنکه آقایان این صورت جلسات را آنطوری که بنده در جریان مجلس بودم و اطلاع دارم خوب استنساخ میکنند و حاضر میکنند ، نقص در دستگاه چاپخانه و چاپ این صورت جلسات است . که در آنجا باید غلط گیری شود و تصحیح شود و این کار هم انجام نمیشود خواستم عرض کنم مجلس شورای ملی مطابق نظامنامه سه نفر کارپرداز انتخاب میکنند وظیفه کارپردازها در نظامنامه مجلس تعیین شده و مهمترین وظیفه شان نظارت بر حسن جریان دستگاههای تابعه مجلس است این است که از هیئت رئیس استعفا میشود چون کارپردازها کار دارند ، خود من در دوره چهاردهم و پانزدهم وقتی که کارپرداز بودم از اول وقت تا آخر وقت روزهایی که نوبتم بود میآمدم و به مراجعات چاپخانه و کارهای دواثر رسیدگی میکردم حالا باید ترتیبی داده شود که هر یک از کارپردازان محترم تشریف داشته باشند و نظارت بر حسن جریان و سرعت جریان کارهای مجلس داشته باشند تا اینکه این نواقص نباشد، اما اشتباهاتی که

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۴

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز سه شنبه ۲۹ فروردین ماه ۱۳۲۹
فهرست مطالب :

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - معرفی آقای بهنیا بمعاونت وزارت دارائی و تقدیم دو فقره لایحه بوسیله آقای نخست وزیر
- ۳ - طرح و تصویب لایحه اجازه پرداخت حقوق و هزینه کل کشور بابت دو ماهه اول سال ۱۳۲۹
- ۴ - تعیین موقع و دستور جلسه آینده - ختم جلسه
مجلس دوساعت و ربع قبل از ظهر بریاست آقای دکتر معظمی (نایب رئیس) تشکیل گردید

۱ - تصویب صورت مجلس

نایب رئیس - صورت فائین فرائت میشود (بشرح ذیل فرائت شد)

صورت غیبت و دیر آمدگی آقایان نمایندگان در جلسه صبح یکشنبه ۲۷ فروردین ماه ۱۳۲۹
فائین با اجازه - آقایان: یوسف شکرائی ، حسین فرهودی ، مرتضی حکمت ، محمدعلی مسعودی ، سید مهدی پیراسته ، سلطانی ، فائین بی اجازه - آقایان: محمود محمودی ، صفوی محمدعلی نصرتیان ، منصف ، قهرمان ، خسرو قشقائی ، ابریشم کار ، سالار سندیجی ، معذل ، سودآور ، کوراوغلی ، محمد ذوالفقاری ، محمد حسن انشار
دیر آمدگان بی اجازه - آقایان : حسن اسکبر یکساعت ، محمد هرانی ۳۰ دقیقه .

نایب رئیس - آقای اردلان نسبت بصورت جلسه اعتراضی دارید ؟

اردلان - باینکه آقایان تند نویسان که مال دقت را در صورت جلسه گذشته فرمودند معینا یک ارقامی

است که درش اشتباه شده است و چون لازم است این ارقام تصحیح شود از این جهت بنده آمدم اینجا عرایضم را بکنم و خواهش میکنم که آقایان یادداشت فرمایند در جلسه گذشته بنده عرایضی راجع بیشترانه کردم ابتدا نوشته شده است در قانون ۲۲ مرداد ۱۳۲۷ در صورتی که ۲۲ مرداد ۱۳۱۷ درست است در صفحه ۱۳ بنده عرض کردم که بشتوانه اسکناس از ارزی است که تضمین بطلا شده اینجا نوشته است تبدیل بطلا شده این صحیح نیست در قسمت یائین ترش گفتم که اگر اینطور نبود به بشتوانه ضرر وارد میآمد اینجا طور دیگر نوشته شده ، بنده عرض کردم از طلاهای ما در افریقا در بانک پروتوریا ، اینجا دو نوبت اشتباه شده و نوشته شده و بکتوریا ، و صحیح پروتوریا است و اما در قسمت طلائی که ما در صندوق بین المللی پول داریم بکلی غلط نوشته شده و صحیح آن ۷۷۷۵۸۷۳۸۴۸۸ گرم است در اینجا اشتباه شده باز چند سطر یائین تر عرض کردم سهامی که ما در

● عین مذاکرات مشروح چهاردهمین جلسه از دوره شانزدهم قانونگذاری

«اداره تندنویسی و تحریر صورت مجلس»

در این قسمت به مضمون صورت مجلس هست نسبت به عرایضی که من در جلسه گذشته کردم بسیار است والان مجال توضیح نیست برای اینکه جدیداً آن بیانات باید تکرار شود ولی سه موضوع است خیلی مهم است و باید تذکر داده شود موضوع اول تذکر راجع بفرموده ایست که دولت در نظر گرفته است برای سال مالی ۱۳۲۹ بدهد که من عرض کردم یک میلیارد و دوست میلیون تومان یا ۱۲ میلیارد ریال است و باید یک طوری شود که یک قسمتی از این بودجه صرف کارهای عمرانی و انتفاعی بشود دوم راجع باین جمله ای بود که من عرض کردم رأی که مجلس شورای ملی و مجلس سنا با اتفاق بدولت داده مابازمانی نداشته از نظر مادی و هیچگونه نیانی و معامله ای بین مجلس و دولت نبوده سواى علاقه باین که دولت بتواند با پشتیبانی مجلس شورای ملی بگرشته اصلاحات اساسی مملکتی بکند تا مجلسین هم بموافقت خودشان ادامه بدهند و خیلی هم مایل است که کار بکند و در غیر اینصورت برای مجلسین خیلی مشکل خواهد بود ولی چه میشود کرد وقتی که وزارت دارائی اعتباری در اختیار مؤسسات انتفاعی نمیکندارد والان هم جناب آقای بهنیا اینجا تشریف دارند من شخصاً و از طرف یک عده ای از رفقا اینجا اجازه دارم از شخص ایشان کله کنم برای اینکه دروزارت دارائی نسبت به مراجعات و کلاه مخصوصاً قسمتهائی که مربوط باصلاحات است توجهی نمیکند (صحیح است) ۰۰۰ (زنک نایب رئیس) **نایب رئیس** - این مربوط بصورت مجلس نیست .

به پشوانه اسکناص صعبت میفرمودند اینجا یک تذکری دادند که درج نشد در صورتجلسه و بنده یادآوری کردم و چون موضوع اسکناص فوق العاده اهمیت دارد و مورد توجه عمومی است (صحیح است) این را بنده اینجا عرض کردم و مجدداً هم عرض میکنم آقای اردلان گفتند که امروز اسکناص ماهمقاردهفت درصد پشوانه دارد و بنده عرض کردم که تا میزان صد درصد از محل جواهرات سلطنتی این پشوانه تأمین است و ما یک چیزی هم اضافه داریم و این در صورتجلسه قید نشده است در صورتیکه از نظر جلب توجه و اعتماد عمومی لازم بود که در صورت جلسه قید بشود (صحیح است) بندهم یک تقاضائی راجع به تعقیب پرونده های آقای قوام السلطنه است که در کمیسیون دادگستری است تقدیم مقام ریاست میشود که تعیین تکلیف کنند **نایب رئیس** - طبق مقررات تقدیم کمیسیون میشود ولی مربوط بصورت جلسه فرمایشی دارید ؟ فرمائید **فقیه زاده** - عرض کنم که تصدیق میفرمائید که مردم قبل از اینکه صورت جلسه مذاکرات مجلس راه ببینند بوسیله جراید از نطق نمایندگان مستحضر میشوند بنده در جلسه گذشته قبل از دستور اظهار کردم داعاشه آموز گاران و دبیران فرهنگ در کمال سختی است اکثر دبستانها و دبیرستانها در ولایات مزبله دانهائی است که باعث رفتن است ولی اموال

صاحب موقوفات را مثل حلوا می بامند و مر اگر اخلال در همین تهرانست و هر شاد و دوغار تگری برای ضرورتیکه گاهی دارد در روزنامهها نوشته شده در ولایات اغلب دبستانها و وضعش بسیار بد است در عرض املات موقوفه را مثل حلوا میخورند و مر گز این دزدها در تهران است بنده دزدها نگفتم این را خواستم از باب جراید بدانم این رعایت بکنند **نایب رئیس** - آقای غلامرضا فولادوند راجع بصورتجلسه است فرمائید **غلامرضا فولادوند** - عرض بنده این است که راجع به نطق آقایان نمایندگان در تمام ادوار مختلف مجلس این موضوع مورد بحث بود که گاهی یک کلمه یا یک عبارتی از قلم میافتد بنده عرض میکنم که برای تند نویس نوشتن نطق یک وکیل که مثلا یک ساعت حرف میزند که مطابق العمل بالنمل نطق او را بگیرد این اصلاً مقدر نیست اگر نمایندگان معترم میخواهند که نطقشان صحیح چاپ شود یک کمکی بکنند و رونوشتی از نطقشان را با آقایان تند نویس بدهند که هر روز این بحث پیش نیاید و اما راجع به آقای معاون وزارت دارائی عدهای از نمایندگان نسبت بایشان نهایت عدم اعتماد را دارند و از آقای نخست وزیر خواهش دارند که ایشان را در رأس مالیه نگذارند (همه نمایندگان - زنک متد نایب رئیس) ایشان مأورین دزد را حمایت میکنند (عده ای از نمایندگان - بطور نیست) تمام بویوب وزارت مالیه از ایشان است (عدهای از نمایندگان - صحیح است) مانعیتوانیم این جور ساکت بشنیم (همه نمایندگان) **اورنگ** - صحیح نیست **نایب رئیس** - آقای فولادوند راجع بصورتجلسه فرمائید این بیانات مربوط بصورتجلسه نیست **غلامرضا فولادوند** - بنده ثابت میکنم مگر ممکن است من دروغ بگویم الان اجازه بدهید من ثابت میکنم **ناصر ذوالفقاری و غضنفری** - صحیح است **نایب رئیس** - آقای فولادوند جناب عالی اجازه خواستید راجع بصورتجلسه و برخلاف مقررات رفتار کردید **غلامرضا فولادوند** - بنده برخلاف مقررات حرف نمیزنم اینجا برخلاف مقررات پدر مردم را میسوزانند (همه نمایندگان) من الان ثابت میکنم (زنک نایب رئیس) **نایب رئیس** - آقای فولادوند من بجناب عالی تذکر میدهم ، آقای نخست وزیر فرمایشی دارید بفرمائید . **۴ - معرفی آقای بهنیا بمعاونت وزارت دارائی و تقدیم دو فقره لایحه بوسیله آقای نخست وزیر** **نخست وزیر** - بطوریکه خاطر آقایان مستحضر است وزارت دارائی فعلاً تحت نظر خود بنده است و عنقریب هم وزیر دارائی معین میشود (انشاء الله) آقای بهنیا فعلاً تصدی بمعاونت وزارت دارائی هستند و تحت نظر من کار میکنند تا وزیر تعیین شود و امیدوار هستم اگر سوء تفاهمی در خاطر آقایان هست و

اشکالاتی در کار دیده اند بخود بنده بگویند البته بزودی رفع میشود و یقین داریم هیچ نظری نیست جز حسن جریان امور و تشریک مساعی برای پیشرفت کار (صحیح است) (ناصر ذوالفقاری - بنده عرضی داشتم) دولاچه دارم که تقدیم میکنم برای تصویب آقایان محترم یک لایحه برای فروش خالصجات دولتی بزارهین و خرده مالکین (نمایندگان - احسنست) که شرط اولش اقامت در ملک است که ممالک خواهد شد (صحیح است) (اسلامی - خالصه ای مانده است ؟) بله خالصجاتی مانده است و البته این پیشنهاد برای اجرای یک قسمت و یک ماده از مواد برنامه دولت است فقط املاک نیست اراضی هم هست که وسائل آبادی در آنها فراهم میشود و بزارعین یعنی اشخاصی که در همان ملک مشغول فلاحت میشوند و اگذار میشود (صحیح است) بانک کشاورزی هم اعتباراتی خواهد داد برای اینکه به پیشرفت کسار زارهین ، دهقانان و خرده مالکین کمکهای مفید و مؤثری بکنند شوشتری - بفرمائید خاصه خرجی هم نکنند (منظور اصلاح و کار مفید است و الا این شرط همیشه درش ملحوظ میباشد . لایحه دیگر مربوط است بانتخاب ۶ نفر برای هیئت نظارت سازمان برنامه (صحیح است) چنین لایحه ای در دوره یازدهم بمجلس شورای ملی تقدیم شده بود ولی فرصت نشد که در همان دوره مطرح بشود و بتصویب برسد بنابراین لایحه تجدید شده است و حالا تقدیم میشود **نمایندگان** - بسیار خوب **کشاورز صدر** - بفرمائید آن لایحه تقسیم خالصجات را قرائت بکنند . **۳ - طرح و تصویب لایحه اجازه پرداخت حقوق و هزینه کل کشور بابت دو ماهه اول سال ۳۲۹** **نایب رئیس** - لوائح بکمیسیونهای مربوط فرستاده میشود آقایانی که درخواست نطق قبل از دستور کرده اند به بمذاذ دستور موکول میشود فعلاً لایحه قانونی انتخابات را شروع نکردید (حاذقی - بفرمایش بنده توجه فرمودید در دوره ۱۵) بله شما توجه داشتید ما آندوره گفتیم و با اینکه اکثریت نمایندگان در تهران حاضر بودند دولت گذشته و دولت سابق بشاوره و مذاکره حتی صحبت ابطال وقت مملکت را تلف میکرد (حاذقی - حکومت ضعیف نتیجه اش همین بود) (امامی خوئی - حالا که نکردند) ما باید برای آیندگان فکر کنیم آقای امامی بنده ترسی ندارم بنده برای مردم مازندران کاری کرده ام که هیچ دولتی نمیتواند بر علیه بنده کاری بکند مگر دو سه نفر را در آنجا بکشد و بنده را تبعید کند ولی عرض بنده یک عرض اصولی است عرض میکنم که جای تعجب است ما همه اش این جا میگوئیم ادارات اینطورند ، ما مور فلان است و حال آنکه ما خودمان نمایندگان مجلس و وزراء قوانین را زیر پا میگذاریم و از کار مندان انتظار داریم که مقررات را اجرا بکنند (دولت شاهی - مجلس که کاری نکرده ما کزیر یا نمیگذاریم) خود شما الان این جا بی رسید که مطابق اصل هفتم قانون اساسی مجلس را چرا

طبق دلایلی که عرض میکنم یک مخالفت اصولی است (امامی خوئی - شما خودت هم اصولی هستی) بله بدین معنی که اگر هر دولتی لایحه دو دوازدهم یا یک دوازدهم بیاورد و تقدیم مجلس میکرد بنده مخالفت میکردم چنانچه بمذاکرات دوره یازدهم مجلس شورای ملی مراجعه بشود ملاحظه خواهید فرمود که بنده همیشه با لایحه دو دوازدهم مخالفت کردم و میگویم که میبایستی طبق اصول و مقررات بودجه کل کشور در موعده قانونی یعنی در اسفند ماه هر سال مطابق نظامنامه مجلس برای ۰۰۰ (فرامرزی - طبق قانون اساسی) بله بر طبق قانون اساسی بمجلس بیاید و اینجا ممکن است گفته شود که این دولت تصویب ندارد و یا در اسفند ماه مجلس تازه افتتاح شده بود ممکن نبود که این لایحه تقدیم شود بنده این قسمت را تصدیق میکنم که کاری که این دولت کرده قیر از این چاره ای نداشته و میبایستی لایحه دو دوازدهم بیاورد ولی بنده ایراد ایراد اصولی است که چرا در اسفند ماه ما گرفتار دولت بودیم و چرا در موعده قانونی مجلس افتتاح نشد که ما امروز مواجه نشویم در آخر ماه برای پرداخت حقوق کارمندان دولت لایحه دو دوازدهم تصویب بکنیم علتش پر واضح است برای اینکه ما در این مملکت از بعد از شهریور اشخاصی اصول و مقررات را زیر پا گذاشتند ما به چه وجه از آنها سؤال و جوابی هم نخواستیم البته آقایان تصدیق می کنند که از بعد از شهریور بعضی از دولتها آمدند و فترتی ایجاد کردند در ایام فترت هزار گونه عملیات خلاف قانون مرتکب شدند و کسی از آنها سؤال نکرد (صحیح است) همه آقایان که اینجا تشریف دارند طعم بیعدالتی و خلاف قانون را در ایام فترت از طرف دولتهائی که مصدر کسار بوده اند چشیده اند (صحیح است) متأسفانه هیچکس مطابق اصل هفتم متمم قانون اساسی که مشروطیت تعطیل پذیر نیست هیچکس در این قسمت صحبت نمیکند و از دولت گذشته نمیبیرسد که آقا چرا در موعده قانونی انتخابات را شروع نکردید (حاذقی - بفرمایش بنده توجه فرمودید در دوره ۱۵) بله شما توجه داشتید ما آندوره گفتیم و با اینکه اکثریت نمایندگان در تهران حاضر بودند دولت گذشته و دولت سابق بشاوره و مذاکره حتی صحبت ابطال وقت مملکت را تلف میکرد (حاذقی - حکومت ضعیف نتیجه اش همین بود) (امامی خوئی - حالا که نکردند) ما باید برای آیندگان فکر کنیم آقای امامی بنده ترسی ندارم بنده برای مردم مازندران کاری کرده ام که هیچ دولتی نمیتواند بر علیه بنده کاری بکند مگر دو سه نفر را در آنجا بکشد و بنده را تبعید کند ولی عرض بنده یک عرض اصولی است عرض میکنم که جای تعجب است ما همه اش این جا میگوئیم ادارات اینطورند ، ما مور فلان است و حال آنکه ما خودمان نمایندگان مجلس و وزراء قوانین را زیر پا میگذاریم و از کار مندان انتظار داریم که مقررات را اجرا بکنند (دولت شاهی - مجلس که کاری نکرده ما کزیر یا نمیگذاریم) خود شما الان این جا بی رسید که مطابق اصل هفتم متمم قانون اساسی مجلس را چرا

تعطیل کردند (سفائی - فعلاً هم باقی مانده انتخابات را چرا تکمیل نمیکند ؟) یک مثالی بنده عرض میکنم متنسکودر کتاب روح افزا این نوشته است که در یکی از ادوار دم قدیم باشخاصی که نامی وسخن چینی میکردند عدال و نشان میدادند ... **شهاب خسروانی** - اخبار نظامنامه ای دارم **نایب رئیس** - بمذاذ نطق ایشان بفرمائید **اسلامی** - امروز هم در مملکت ما مردم می بینند وقتی که اشخاص برخلاف قانون و مقررات بیشتر رفتار میکنند بعد بمقاماتی میرسند و مناصب و مقامات عالیتری را حائز میشوند این است که اساساً خلاف قانون کردن معمول و مرسوم شده است در این مملکت بنده از آقایان نمایندگان تقاضا میکنم که این بدعت را بگذارید و برای نمونه هم شده یکی از گردن کلفت ها را بیای میز محاکمه بکشید همین جهت هم بنده با این لایحه مخالفم ولی چون این دولت تصویب ندارد و تازه آمده و برای پرداخت حقوق کارمندان دولت میبایستی لایحه دو دوازدهم تصویب شود و بنده هم حرفهای گفتنی نسبت بشمام سازمان های اداری و غیر اداری ورشته های مختلف بسیاری از حرف هادارم ولی میگذارم آنها را برای موقع طرح بودجه یا یک موقع دیگری و فقط چند نکته را این جا تذکر میدهم ولی قبل از این تذکر دو موضوع است این جا عرض میکنم و تمنی میکنم که توجه بکنید یک موضوع قابل توجهی که تذکر آن ضرورت دارد مسئله کمک مالی و اقتصادی امریکا بایران است که متأسفانه بصورت معاماتی در آمده و با آنکه دولت ایران در مقابل آتمه خسارات و صدمات ناشی از جنگ بیش از هر کشوری استحقاق کمک اقتصادی از دولت امریکا را دارد و با آنکه در منشور دول بزرگ و متفق ما که در تهران منعقد شده صراحتاً ذکری از کمکهای لازم جهت جبران خسارتهای وارد شده مع الوصف هنوز خبری از کمک و مساعدت مالی نشده در این مورد سؤال بنده متوجه شخص آقای ملاء وزیر امور خارجه است که تا چند وقت قبل وبخصوص در جریان مسافرت شاهانه بکشور امریکا عهده داریست سفارت کبرای ایران در امریکا بودند ایشان باید رکود و معوق ماندن این موضوع را روشن کنند که چه عواملی موجب این عدم موفقیت شده ، بنده از دور و نزدیک از وطن پرستی آقای ملاء صحبت هائی می شنوم و چون خلاف این مطلب را هنوز ندیده ام نمی توانم تکذیب کنم . ولی این سؤال برای بنده بیش میآید که ایشان با اینکه مرد وطن پرستی بودند چرا باندازه کافی در مساعد ساختن زمینه دریافت کمکهای مالی از امریکامجاهت لازم را ننوده اند و اگر واقعاً این امر مهم از عهده ایشان ساخته نبود بحکم وطن پرستی لازم بود این مسئولیت را بدیگری واگذار کنند و اگر مطلب غیر از اینهاست و محظورات و عوامل دیگری در پشت پرده مانع انجام این مقصود شد مقتضی است دولت جهت روشن شدن ذهن مردم حقایق را بیان کند و یاد ر جلسه خصوصی بعرض نمایندگان مجلس برساند

نایب رئیس - آقای اسلامی لایحه دوازدهم بودجه مطرح است.

اسلامی - در بودجه همه حرفی را میشود زد

نایب رئیس - نه خیر ماده ۹۰ را فراتر نبرمائید که در آن تصریح شده ناطق نباید از موضوع خارج شود.

اسلامی - آقای معظمی شما چون مرد اصولی هستید موافقت فرمائید چون صحبت من بیش از نیم ساعت طول نمی کشد.

نایب رئیس - تشخیص خروج از موضوع از صلاحیت رئیس است.

اسلامی - بسیار خوب، ما امروز بکمک اقتصادی از دولت آمریکا بیش از مسائل دیگر احتیاج داریم و با این وضع پریشان و آشفتگی عمومی اگر از قول و وعده دولت آمریکا استفاده نکنیم بزحمت میتوانیم چرخهای حیاتی را بچرکت دریاوریم. نکته دیگر اینکه البته عموم آقایان نمایندگان مستحضرنند که از چند ماه باینطرف وضع عمومی مملکت و از همان عامه دچار یک نوع اضطراب ناشی از یأس و بدبینی شده بواسطه هائیکه مرتباً ظاهر میشود و جریانات نامطلوبی که تقریباً بخودی خود ولی در حقیقت با کمک دستهای نا مرئی پیش می آید این یأس و بدبینی در افکار عامه تقویت پیدا میکند تاریخ سیاسی قرن اخیر ایران بروز این قبیل صحنه ها را مقدمه یک جریان نامطلوب و حادثه شوم میداند و یک مرد وارد و مطلع را بیاد دسیسه های قبل از هر نوع حوادث سیاسی که هروقت مقاصد و نظریات پشت پرده کشور های بیگانه بروز آنرا ایجاد کند میاندازد و بنده اینطور نتیجه میگیرم که این مقدمات مشوب کردن اذهان عمومی و این تشنجات که متأسفانه بدست عناصر خائن و مزدور علی میشود بستگی کامل یا سیاست نفت و مسئله لایحه آن دارد زیرا فلسفه سیاست انگلیس در ممالک مورد نظر اینست که در پس پرده تشنجات مقاصد خود را پرورش بدهد و از آن نتیجه بگیرد و حال دولت وقت در این موضوع حیاتی چه تصمیمی دارد معلوم نیست.

عرض کنم بطوریکه قبلاً عرض کردم بنده در سگیله رسته های مختلف مملکت صحبت زیاد دارم ولی میگذارم برای وقت دیگر (آشتیانی زاده - حق دارید حرف بزنید) فقط تذکراتی را اینجا لازم میدانم که بعضی دولت برسانم. مسئله اول موضوع مالیاتهاست که مربوط بودجه است. موضوع مالیاتها بطوریکه همه آقایان هم گفتند مالیات باستانی طوری تنظیم بشود و گرفته بشود که بعلت یائین زیاد تحمیل نشود متأسفانه با اینکه در مملکت ما دلایل قوی و برونده ها و اسنادی هست که همیشه مخصوصاً در حین جنگ اشخاص کردن کلفت استفاده های سرشای بردند از اینها به چوچه مالیات گرفته نشد و پرونده های آنها هم ماست مالی شد. بنده در دوره پانزدهم دوسه مرتبه این موضوع را تعقیب کردم، حتی با ارقام و شیفر در اینجا اشخاصی را که پرونده های بزرگی داشته اند آنها را خوبانیده اند و با یکانی کرده اند متذکر هدم. البته یک وقت دیگری هم این اقلام را اینجا مفصلاً خواهم خواند (دکتر طباطبائی - اصلاً آقای

نجم الملک سر همین موضوع رفت) یک موضوع دیگری که میخواستم اینجا عرض کنم اینست که وقتی یک مأمورین کوچک یا بزرگ گزارش بمقام وزارت میدهند یا یک مرجع صلاحیتداری میدهند که فلانکس کار بدی کرده است بلافاصله توقیف و تبعید و رسیدگی و معاکمه و بیچارگی است ولی وقتیکه یک وزیر مسئولی بآید پشت تریبون و بیا مدارک و اسناد بگوید که در فلانجا فلان تخلف شده به چوچه توجه نمیشود. آقای نجم الملک موقعیکه وزیر دارائی بودند آمدند اینجا گفتند آقای یک پرونده هائی هست که این پرونده هارا درست من اطمینان دارم کسوه استفاده هائی شده، مجلس اجازه بدهد که رسیدگی بکنیم، بنده همانروز هم عقیده ام این بود که احتیاجی با اجازه مجلس نیست در مرداد یا در شهریور ۳۲۴ بود، بنده درست تاریخش خاطر من نیست که بر حسب پیشنهاد آقای دکتر مصدق قانونی از مجلس گذشت که کمیسیونهای مالیاتی بتوانند با مؤدیان توافق کنند (اردلان - آذر ۲۴ بود) آذر ۲۴، بهر صورت باستناد این قانون میباید کمیسیونها با مؤدیان توافق کنند نه مأمورین مالی و اتفاقاً همین موضوع را آقای نجم الملک در اینجا متذکر شدند که بسیاری از پرونده هاست که مأمورین مالی در آن موقع مالیاتشان را صد میلیون تومان و پنجاه میلیون تومان نوشته بودند (بنده آنصورت را کم کردم) ولی بعد رفتند همان پرونده ها را با دوازده هزار تومان توافق کردند و این عمل اصلاً برخلاف قانون شده است یعنی قانون گفته کمیسیون توافق کند نه مأمور مالی. متأسفانه نسبت باین موضوع رسیدگی نشد و بنده از دولت آقای منصور تقاضا دارم که این پرونده هارا دستور بدهند رسیدگی کنند و همان صورت و لیستی که آورده بودند بمجلس در زمان حکومت آقای حکیم الملک دوباره بیاورند و البته اگر واقعاً تغلفی شده یک بار دیگر رسیدگی بشود. ما نیکوگیم دوباره مالیات بگیرند ولی یک مرجع رسمی قانونی که دیوان معاملات تالیه است رسیدگی ثانوی بکنند تذکر دیگر بنده راجع بخروج ارز و پول ایران بخارج است. بنده در این موضوع خیلی حرف دارم ولی مختصراً عرض میکنم بنده در یک جایی خواندم یا از یک کسی شنیدم، البته یک اطلاع موثقی است که در زمان اعلیحضرت فقید یکی از وزرای فرهنگ گویا کسالت پیدا کرد و میخواست برود بفرنگ سمالچه کنت، تقاضای ارز کرد بعضی اعلیحضرت هابیونی که رسانیدند گفتند این ارز مال مردم است برای وارد کردن کارخانجات و لوازم تولیدی و نمی بدهیم. حالا بنده از آقای منصور الملک استعفا میکنم برئیس کمیسیون ارز دستور فرمائید و ممکن است همین موضوع را بنده سؤال بکنم، که صورت اسامی کسانی را که در سال ۱۳۲۸ بمناوین مختلف ارز گرفته اند بیاورند این را در مجلس بخوانند که ببینند بچه عناوینی و بچه طریقی ارز مملکت، پول مملکت، ثروت مملکت خارج شده است. یا اشخاصی در خارج هستند بمنوان نماینده تجارتی برای مطالعه (صحیح است) اینها پول مملکت را می برند و بنده و شما همه می دانیم که آنها می

رفتند (بنده که ترفته ام) گفتند آنجا فقط مشغول مزاحمت مردم و تفریح و تفرج هستند (صحیح است) در حالی که شما اینجا بزرگوری تشریف ببری و این مدرسه صدر و مدارس قدیمی تهران را ملاحظه بکنید (شهاب خسروانی - بنده اخطار نظامنامه ای دارم) آقای شهاب خسروانی اجازه فرمائید عرض کنم این مدارس قدیمی تشریف ببری به بینید محصلینی که از شهرستانهای آوند باجه فقر و نکبت بیچارگی زندگی میکنند و هاید بیش از یک وعده نتوانند در ۲۴ ساعت غذا بخورند و آنهم با آنها نرسد ولی از یکطرف ارز مملکت بطرق مختلف بنور چشمها داده میشود شاید بمغضیا ۳ چهار تا بوه هایشان در آمریکا و اروپا سوسیس و فرانسه مشغول تحصیل هستند (شوشتری - برای یاد گرفتن رقص) صحیح است عرض کنم که آنوقت ما میگوئیم چرا محصلین مملکت ما یادانگشاه گاهی متشنج میشود و محصلین خارج از حدود وظیفه تحصیلی بکارهای دیگر میپردازند اینها شکشان گرسنه است آقا بروید به بینید این پول و این ارز را دولت باید بدهد یا باید بانها بدهد و بنده خواهش دیگرم از آقای نخست وزیر اینست که دستور فرمائید صورت اشخاصی که در اروپا تحصیل می کنند بخرج دولت و یا بعنوان مطالعه و نمایندگی بازرگانی هستند بیاورند و در مجلس قرائت شود و نام گرامی او بنشان هم نوشته شود (احسن است) (صحیح است) عرض کنم که راجع به وزارت خارجه بنده در جلسه قبل که در مجلس صحبت کردم عقیده ام این بود و حالاً هم هست که در آنجا باید قفل کرد چون هیچ بدرد ما نمی خورد، یک نفری از اهالی مازندران بود این از ایام کودکی رفته بود در آلمان و اخیراً مراجعت کرد و با من صحبت می کرد، البته دروغ نمی گفت چون من اطمینان دارم و اگر اطمینان نداشتم اینجا صحبت نمی کردم، میگفت که در آنجا من چند سال در زمانی که دولت آلمانی هیتلری سرکار بود تجارت میکردم و زندگی خوبی داشتم الان آدمم در فرانسه بعد رفته در سوسیس و جای دیگر می خواستم کسب بکنم مأمورین تجارتی نمایندگان تجارتی و در آنجا کسب شرافتمندانه خود را تعقیب بکنند در صورتیکه میدانم در ایران نزادهای مختلف کسب می کنند شما تشریف ببرید در این خیابان چراغ گاز ببینید چند نژاد آنجا هستند و با کمال آزادی تجارت می کنند بلکه چپاول میکنند (صحیح است) و کسی مزاحمشان نیست اما یک ایرانی بیچاره اگر بخواهد در خارج کار بکند همین نمایندگان تجارتی و بازرگانی و سهاسی مزاحم او میشوند که کار نکند میخواست شکایت بکنند در این موضوع شکایت پذیر نیست، اینجا که انگلستان نیست که اگر یک وزیر یک تغلفی کرد برون شکایت بکنند اینهم جانب توجه است جناب آقای نخست وزیر، راجع به مداخلات وزارت دارائی در سایر وزارتخانه ها و آقای نخست وزیر گویا در برنامه خودشان یا اینچنانکه کردند (یک نفر از نمایندگان - در برنامه بود آقا) این کار را اگر بکنند بزرگترین خدمت است باین

مملکت برای اینکه این وزارت دارائی بنده باورم یا معاونت کاری ندارم برای اینکه هر آن این بست تغییر میکند من با سازمانش کار دارم امروز آقا هر وزارتخانه ای بودجه ای دارد ولی این بودجه را که میخواهد صرف بکند خاصه خرجی میکند ولی بایستی وزیر مسئولی که مسئول وزارتخانه است اگر او را مسئول میدانید در بودجه هم آزادش بگذارید که اگر یک پل آهنی در فلانجا خراب شود درست کند بنده من باب نمونه عرض میکنم که یک پل آهنی در بابلسر بود که شاید امروز یک میلیون تومان بیشتر خرجش است بین راه شاهی و بابلسر بود و خراب شد، البته این راه راه فرعی است و شاید آقایان ندیده باشند. سبیل آمد و یک پایه این پل شکست، برای تعمیر آن وزارت راه بودجه نداشت، دوسه سال پیش نوشتند بوزارت دارائی گفتند ما بودجه نداریم تا سبیل آمد همه را برد. با چند هزار تومان آنروز ممکن بود این یک پایه درست بشود ولی وزارت دارائی وقتی موافقت کرد که تمام پل را آب برد و در دریای خزر انداخت و الان باید یک میلیون خرج بکند و آن پل را بسازند و تازه نمیشود. اگر آقای نخست وزیر اینکار را بکنند خیلی خوبست حالا وزارتخانه ها کار های فوری را نمیتوانند بکنند اما در وزارت دارائی هر کاری را میتوانند بکنند بنده بعنوان نمونه عرض میکنم بعد از شهریور ماه ساختمان اساسی بنا کردیم و نه توانستیم ساختمانهای اساسی را کتیمه کاره بود تمام کنیم اما وزارت دارائی آمده و با این بی پولی میخواهد چند میلیون، گویا هفت میلیون خرج کند و بنای وزارت دارائی را پشتش را سیمان بکند، خوب میخواهیم چه کنیم و همانطور آجری باشد، بگذار بگویند وزارت دارائی ایران بنایی دارد که آجرش بیادست، باشد یا این هفت میلیون میشد راه هراز را درست کنند، بنده ترفته بودم، راه هراز خیلی خرابست، با راههای دیگر اسفالت بکنند یا آسفالت بهتر بود یا ده کارخانه وارد میشد، یا پشت وزارت دارائی را سیمان بکنند؟ اگر وزارت جنگ با وزارت دادگستری میخواست اینکار را بکنند آیا آقای وزیر مالی یا سازمان مملکت ما موافقت میکرد؟ (فرامرزی - وزارت دادگستری که کرده) این را بنده بعنوان نمونه عرض کردم اما وزارت دارائی دستش باز است و هر کاری را میتواند بکند بنا بر این بنده این را عرض کردم که آقای نخست وزیر اطمینان داشته باشند که در این مورد مجلس پشتیبان ایشان است. (ژنرال رئیس)

نایب رئیس - آقای اسلامی از وقت شما اینجند دقیقه بیشتر نمانده است

اسلامی - در بودجه صحبت لایتهای است

نایب رئیس - این بودجه نیست آقا

اسلامی - یک دوازدهم هم مثل بودجه است.

نایب رئیس - عرض کنم که این یک لایحه است مثل سایر لوایح که طرح میشود و مدت نطق نباید از نیم ساعت زیادتر بشود بنابراین آقا هم متوجه باشید که پنجاه دقیقه بیشتر وقت ندارید

(شوشتری دست مرور را پیدا کنید) اما راجع بخود این لایحه در اینجا حقوق سناتورها را برای اعتبار دو ماهه سه میلیون ریال پیش بینی کرده اند اولاً این بودجه باید بمجلس آقایان سناتورها کسانی هستند که بنده تا آنجا نیکه اطلاع دارم تا حالا آنها این مملکت را اداره کرده اند بنده کمال ارادت را بآنها دارم خودشان را یک مردم اصولی میدانند چرا اصول را رعایت نمیکنند. آقای وزیر مالی و آقای نخست وزیر اینها صحبت نفرند، یکی هزار تومان هم میگیرند بنده شصت هزار تومان بگویند میشود صدو بیست هزار تومان، ۱۰ هزار تومان هم اضافه بگیرند میشود ۱۳۰ هزار تومان سیدبصهارتومان چرا ما بدهیم این اعتبار ساختن را هم من نفهمیم، که از بودجه ساختن مملکت است یا یک بودجه علی بنده است بنده که چیزی نفهمیم بقیه بنده دولت برای اینکه کارش بهتر پیش برود و آقایان نمایندگان موافقت بکنند همین الان این کار انجام بشود و حقوق کارمندان پرداخت بشود اولاً باید این موضوع را اصلاح بکنید یعنی سه میلیون را بکنید یک میلیون و سصد هزار تومان و تا بنده دوازدهم را بکنید یک دوازدهم که زودتر این کار انجام بشود، یکی هم راجع باین محصلین طب است که یک حرفهای خیلی اساسی و حسابی دارند و گروه هم کردند مالز دولت تقاضا میکنیم که زودتر باین موضوع توجه بشود و اینها دلگرم باشند (صحیح است) و بعد از آن بخورند (صحیح است) یک نکته دیگر که بعد از آن بهر ایشم خاتمه میدهم همه آقایان صحبت از این میکنند با در روزنامه ها خوانده میشود که در بعضی شهرستانها قطعی و فلا و گرفتاری است مخصوصاً بنده شنیدم و این بنده هم گفته شد که در کرمان گرسنه ها و بیچاره ها کاسه میبرند در سلاخ خانه ها خون میگیرند و وقتی این خون منجمد میشود میخورند، الان آقای زند اینجا هستند آیا صحیح است یانه؟ (زند - بلی) بسیار خوب (قاسم فولادوند الان این خبر از الیکو در رسیده که عیناً اینطور شده نوشته اند چند نفر تلف شده اند) عرض کنم آقای استاندار سابق آنجا که مرد سرفی هستند تصدیق میکنند، آذربایجان هم که چیزی پیدا نمیشود، بنده از مجلس شورای ملی تقاضا میکنم دو نفر معین کنند بنده با ماشین خودم و با خرج خودم میرم بمازندران ببینید آنجا چقدر برنج ریخته، دولت خودش چقدر برنج دارد و چقدر برنج پارسال است که بوسیله و در دریا ریخته اند این برنجها باقی حمل میشد بروسه و حالا نمیدانم چرا حمل نمیشود نمیدانم دولت چرا اینکار را نمیکند چرا قرار داد تجارتی منعقد نمیکند، بنده نمیدانم چرا؟ این برنج مازندران از هر چیزی ارزاتر است، کیلومی سربال آقا، این را دولت اجازه بدهد ببرد در آنجا بفرودند و یک مقررات و یک شرایط مخصوصی قائل بشود یا خودش ببرد، عوض این خریدن گنده برنج بخرد که زارعین از بین نروند. یک چیزی که برای دولتها و بعضی از آقایان نمایندگان شاید اشتباه شده است که خیال میکنند فرضاً مازندران اینطور است که در مازندران تمام درآمد ملک مال مالک است، نه آقا اینطور نیست در مازندران اینطور است که هر جریبی که ده هزار متر مربع است، هر هکتار آنجا اگر سی بار، سی بار سی و یکون آنجا محصول برداشت

میشود یا چهل بار، حد اقلش ۲۰ بار است در آنجا
 ۵ بار مال مالک است و بقیه مال زارع است، بنده
 اینعرف را که میزنم برای زارع میگویم، آن زارع
 از سی بار پنج بار میدهد بمالک و ۲۵ بارش را
 میرود بازار میفرودند قند و قماش و شکر میگردانند
 اگر توجهی نشود آنجا هم مثل آذربایجان میشود
 میروند در کارخانه روزی ۳۵ ریال مزد میگیرند در
 اینجا ما مراجعین زیادی داریم که همه می آیند از ما
 کار میخوانند آقایان نمایندگان هم همه میدانند ما
 اینها را بطرق مختلف قانع نمیکیم که بروند در
 آنجا کار خودشان را بکنند بنده دیگر عرض ندارم
 یعنی عرض که دارم صحبت من زیاد است ولی
 میکندارم برای بعد.

نایب رئیس - آقای شهاب خسروانی اخطار
 نظامنامه ای دارد باید بوجه چه ماده ؟
شهاب خسروانی - اخطار نظامنامه ای را قدر
 موقعش اجازه نفرمودید
نایب رئیس - وسط نطق که نمیشود اخطار
 نظامنامه ای کرد

شهاب خسروانی - آخر راجع بهمین موضوع
 بود. ماده ۳۸ را ملاحظه فرمایید میگوید هیچگونه
 پیشنهاد یا تبصره یا ماده الحاقیه چه در حین تقدیم از
 طرف دولت و چه در موقع مذاکرات از طرف
 نمایندگان راجع بدوازدهم بودجه مجاز نخواهد
 بود و در موقع طرح آنهم بعد از توضیحات مختصر
 پیشنهاد کننده وجواب مختصر بکنفر مخالف اخذ رأی
 بعمل می آید. این برای دوازدهم است ولی در
 مواقع طرح بودجه البته میتوانند حرف بزنند اگر
 در هر موردی بخواهند اینقدر حرف بزنند که دولت
 باید تمام وقتش را تلف کند برای شنیدن حرفها

اسلامی - اینجا جای حرف است
نایب رئیس - در آن قسمت از ماده که قرائت
 فرمودید با اجاب عالی اختلافی ندارم ولی این در قسمت
 پیشنهاد است ولی چون این اصلاح لایحه ای بود
 که تقدیم شده بود باید مذاکره بشود و حالا مجلس
 موافق کفایت مذاکرات است و البته وقتی که پیشنهادات
 مطرح شد این قسمت مراعات خواهد شد
دکتر مصباح زاده - بنده هم اخطار نظامنامه ای
 دارم، اصلاً پیشنهاد مورد ندارد.

نایب رئیس - آقای ناصر ذوالفقاری
ناصر ذوالفقاری - بنده در اثر حیف و
 میلهائی که اخیراً دوزارت دارائی شده است عریضی
 دارم و میخواستم عرض بکنم ولی چون هنوز پرونده هائی
 که اطلاع دارم رسیدگی نشده است ...
 (همه نمایندگان) (دکتر کیان - اینکه موافقت
 نیست) اجازه فرمایید که بنده عریضم را بکنم بعد
 آقایان تشریف میآورند و جواب بدهند (غلام رضا
 فولادوند - والله راجع به بهینا حرف نمیزند) اجازه
 فرمایید بنده عریضم را بکنم همانطوری که بنده را
 تهدید کردند که عریضم که حق مسلم ملت است
 اگر من در اینجا بکنم برای بنده پیش آگهی میفرستند
 همانطور آقایان دیگر هم می توانند فرمایشاتشان
 را اینجا بکنند. اجازه بدهید بنده عریضم را بکنم.
 بنده جسارتی نمیکنم. بنده شنیدم که حیف و میلهائی
 در وزارت دارائی شده است. برای اینکه رسیدگی

باین موضوع تمام شده بنده از جناب آقای هیئت
 استعفا دارم بالاینکه دادستان دیوان افسر یک مرد
 بسیار شریف و با کدمانی است. ایشان هم دستور
 فرمایند که باین چند پرونده ای که در اینجا عرض
 می کنم فوراً رسیدگی شود. یکی موضوع مالیات
 برد آمد مایر هیدالاه است که در دیوان افسر است
 در جریان است. دوم راجع به شرکت میشی سمب
 و خرید قماش از هندوستان است (آشتیانی زاده -
 و کشتی که در بنادر خلیج فارس است) سوم راجع
 به معامله چوب صنعتی است که گویا باجیت ساز نامی
 باشد (آشتیانی زاده - الی غیرالتهابه) بلی
 بسیار است. البته بنده در موقعش عرض میکنم، بنده
 عرض میکنم که اینها رسیدگی بشود و سوء ادب هم
 نسبت بکسی نکرده ام. اما راجع به بودجه انتظار
 داشتم که وقتی بودجه کل کشور مطرح میشود بعضی
 مطالب لازم را بعرض برسانم.

ولی متأسفانه بعلم نظر اصلاحی که دولت فعلی
 در بودجه دارد و این موضوع هم مستلزم دقت و
 رسیدگی بیشتری بود ناچار دوازدهم بودجه مطرح
 شده است. مهندس در کمال اختصار مطالب ضروری
 خود را بعرض میرسانم.

البته همه ما این تذکرات را داده و تردیدی نداریم
 که بار بودجه کشور سنگین و دوش ملت ایران قادر
 بر تحمل آن نیست ارقام سرسام آور این بودجه از
 طبقه مفلوک و محروم وصول میگردد با ادامه این ترتیب
 نسل ایرانی هر روز رو به تقلیل و انقراض میرود و باید
 سرانجام بار بودجه سبک تر گردد ارقام اضافی و غیر
 ضروری آن حذف و مالیاتها طوری تنظیم و مقرر
 شود که سنگینی آن بیشتر متوجه توانگران و
 سرمایه داران گردد.

در این تذکرات هیچکدام اختلاف نظر نداریم ولی
 در نشان دادن راههای مختلف و کومک بدولت اختلاف
 سلیقه هائی پیدا میشود
 باید این بودجه با این کیفیات که عرض کردم
 مصروف امور عام المنفعه و تولیدی شود و فرهنگ و
 بهداشت اهالی ایران را قبل از هر چیز تأمین نماید
 و در طرفی مصرف شود که صاحب آن یعنی ملت
 انتظار دارد

من بسم خود از اینکه شنیدم جناب آقای
 منصور میخواهد در راه سبک کردن بار بودجه قدهائی
 بردارد خرسند هستم و انتظار دارم که جناب آقای
 منصور نامقدور است گامهای خود را در این طریق
 بلندتر بردارد

ملتی که اینهمه مالیات می بردارد. ملتی که این
 همه وطن پرست و دربار است حقاً و جماً شایسته اینهمه
 بی مرحمتی طبقه حا که نیست

کشور ایران با اندازه شش کشور مهم اروپائی
 وسعت دارد و قادر است که نان و آذوقه سالیانه افراد
 را بقدر کافی تهیه کند. باید خرجهای اضافی را
 از اقلام بودجه زد و مخارج تجملی و غیر ضروری را
 بعد اقل ممکن رساند و وسائل دوا و بهداشت بعد
 اکثر تهیه کرد مالاریا تراخیم سل امراض مقاربتی
 دارد بنیان یک ملت که در سال شش هزار ساله
 را بسختی می لرزاند باید بانی بیمارستان ها
 و تهیه دوا و توسعه بهداشت از سر تکون شدن آن

جاو گیری کرد.
 باید دولت از روی اعمال حمیت و مردانگی برای
 روشن کردن مغزهای تاریک این کشور قدم بر دارد
 علاقتندی تحصیل در بین کلیه طبقات فقیر زیاد ولی
 بدبختانه مدرسه و معام کم است. در بازار فرهنگ
 ما تقاضا بر عرضه می خرید باید کاری کرد که هم
 علم و هم معلم مقام و منزلت عظیم پیدا کنند. من از
 موقع استفاده کرده موضوع کودکانها را مخصوصاً
 یادآور جناب آقای وزیر فرهنگ می سازم مردم ایران
 چند سالی است بی بهاجان این بنگاهها برده اند ولی
 متأسفانه هزینه اعزام اطفال بکودکستانها برای هر یک
 نقر گاهی از هزار ریال در ماه هم تجاوز میکند با
 دولت باید خود تأسیس کودکستانها در همه شهرستان
 ها بپردازد و یا با پرداخت کم و تشریک کومک و
 تشریک مساعی با موسسات ملی استفاده از این قبیل
 بنگاهها را برای کلیه کودکان ونو نهالان کشور
 مجانی سازد.

نقش آینده ایران را باید از حالا در مغز
 کودکان ریخت و این منظور در شرایط وقت بار
 خانواده های فقیر ایرانی جز در کودکستانها انجام
 پذیر نیست.

در شرایط امروزی واقفاً شمار دولتهای ما باید
 نان دوا و معلم باشد بودجه مملکتی نیز باید قبل از
 هر چیز مصروف این ضروریات گردد تا ملتی بماند که
 لا اقل بار بودجه هارا بردوش بگیرد.

راجع بتجارت خارجی و مخصوصاً تشویق صادرات
 دولت باید جداً مراقبت نماید و از راه دلسوزی اقدام
 کند امید وارم که قانون تجارت خارجیها در ایران
 که از تصویب مجلس شورای ملی گذشته باشد هر چه
 تمام تر اجراء گردد و بعضی نگرانیها خاتمه بخشد
 وضع روابط بازرگانی ما با خارج بسیار بد است با
 اغلب ممالک قرارداد تجارתי نداریم باید در تمام
 امور خارجه بروند و تجاری که بعلمت منافع بی شمار در
 کشور مربوطه و مناسبات مخصوص با آقای سفیر کبیر
 این مقام را ولو افتخاراً غصب کرده اند باید فوراً
 تغییر نمایند. امیدوارم دولت تا وقتی که میتواند از
 وجود مأمورین وزارت امور خارجه برای انجام بعضی
 امور در خارج استفاده کند من بعد از اعزام مأمورین
 دیگر خود داری نماید در اینجا لازم است از آقای
 دکتر شهید نورائی که در بسط روابط بازرگانی و

اقداماتی که در دوران تصدی خود برفع مملکت ایران
 انجام داده تشکر نمایم (صحیح است)

باید ضمن اینکه اعزام مأمورین افتخاری را برای
 همیشه قفسن نمود بوزارت امور خارجه نیز اجازه و
 اختیار داد که رفتار و کردار مأمورین اعزامی دولت
 را در همه جا مراقبت نماید و با مأموریت کسانی که
 بر خلاف وظیفه و شئون کشور اقدام می کنند
 خاتمه دهد.

در موضوع اصلاح وزارتخانه ها انتظار مردم
 اینست که بالاخره بعد از این همه تذکر
 و وعده و وعید باین اوضاع منشوش و رفتن بار

خاتمه داده شود تهیه يك قانون استخدامی جدید
 با دقت کامل و در اسرع اوقات ضرورت بسیار دارد.
 مخصوصاً تصویب نامه های اخیر بپوش اینک موضوع
 را بهتر کند بدتر و نا رضایتی ها را بیشتر ساخته
 است اصلاح بعضی از وزارتخانه ها شاید قدری مشکل
 بنظر بیاید ولی چه خوب بود دولت جناب آقای
 منصور برای نمونه هم شده است قبلاً بوزارت دارائی
 متوجه میشدند و خیلی متأسفم که در دولت ایشان این
 وزارتخانه مهم آنهم در چنین موقع حساسی وزیر و
 حتی معاونی که وارد بوی نظر و طرف اطمینان اکثریت
 نمایندگان ملت مردم باشد وجود ندارد. (بعضی از
 نمایندگان - صحیح است) (فولادوند - چرا هست)
 (ناصر ذوالفقاری - بنده اکثریت عرض کردم) (فولادوند -
 چند نفری تو قوی دارند) اگر دولت نتواند نگرانی
 مردم را که از وضعیت بد این وزارتخانه ها سوء -
 استفاده هائیکه در آنجا میشود برطرف سازد و بطور
 قطع از اصلاح سایر وزارتخانه ها عاجز خواهد بود (صحیح
 است) و هر وده کدر این باره بدهد باور کردنی نیست
 موضوع مأموریت های خارج و انتخاب رؤسای
 مأموریت ها و رسیدگی و نظارت در کیفیت خدمت
 مأمورین و شایعانی که گاهی در باره بعضی از آقایان
 منتشر میشود از جمله مسائلی است که هم باید در
 آن تجدیدنظر بظرفانهای بعمل آید و هم با مقررات
 خاص و حتی قانون خاصی چنان تنظیم و تثبیت گردد
 که برای همیشه از آفت اغراض و مظالم مصون بماند.
 این جا جناب آقای نخست وزیر اگر اجازه فرمایند
 یک موضوعی چون راجع بوزارت خارجه است
 حضورشان عرض کنم آنهم بنده قول میدهم که هیچ نظر
 خاصی روی این جریان که شنیدم ام ندارم، چون
 خودم افتخار عضویت وزارت امور خارجه را داشتم این
 است که شاید اشخاص را کم و بیش بشناسم و آن
 راجع به آقای شایسته وزیر مختار ایران در بغداد
 است البته نسبت بایشان نظرها خوب نیست و شاید
 یک چیزهائی در پرونده های بایگانی وزارت خارجه
 نسبت بایشان هست. اخیراً شنیدم ام که گویا
 علاوه بر اینکه بجای اینکه ایشان را احضار
 کنند سمت سفیر گیری هم بایشان داده شده بنده
 استعفا می کنم از جناب آقای نخست وزیر دستور فرمایند دقت
 بیشتر و مطالعه بیشتری را هر طور صلاح میدانند مرا بفرمایند
 باید در اعزام کارمندان وزارت خارجه بخارج
 اصل لیاقت و تحصیلات و سوابق مراعات گردد و در
 انتخاب روسای مأموریت ها مخصوصاً دقت کامل بعمل
 آید متأسفانه عادت بر این جاری شده است که از
 خارج اشخاصی را بر وزارت خارجه تحمیل میکنند و
 مقامات حساس و مهمی مانند سفارت و وزارت مقتاری
 را بایشان میدهند و چون اغلب فاقد کار و اطلاعات
 و سوابق کار و وزارت خارجه میباشد منظور آنست که دولت
 و ملت دارد بر نمی آورند و کارمندان شایسته خود وزارت
 خارجه را نیز مایوس میسازند

باید اصل بیم و امید را در هر وزارتخانه ای مستقر
 ساخت لیاقت و پاکدامنی را تشویق و خیانت و بی
 علاقه گی را مجازات نمود
 در وزارت امور خارجه اغلب سعی شده است که
 جلوی ترقی تحصیل کرده ها را بگیرند و حس ابتکار

و استعداد و حاضر خدمتی را غنم سازند باید حقوق
 مأمورین وزارت خارجه در خارج طوری تعیین شود
 که در محل مأموریت خود رفته و آبرومند زندگی
 کنند و بر آبروی دولت و ملت خود بیفزایند و در عوض
 هر وقت کوچکترین اعمال یا تقصیری از جانب آنان
 مشهود گشت مورد مواخذه شدید قرار گیرند کارمندان
 تحصیل کرده و جوان وزارت امور خارجه همگی
 آماده همکاری و تشریک مساعی در راه انجام چنین
 اصلاحاتی هستند و اطمینان میدهند که در راه عظمت
 و بهبود وزارتخانه خود با هر روزی که چنین منظور
 مقدسی را دنبال نماید از صمیم قلب حکمک نمایند
 (احسن است) (اردلان - در بسیاری از جاها ما وزیر مختار
 لازم نداریم) بر عکس عده ای بنده متقدم که همه جا وزیر مختار
 باید داشته باشیم، عرض کنم امور سیاسی یک چیزی
 است که باید همه جا وزیر مختار داشته باشیم با این
 وضع سیاسی و روابطی که امروز در دنیا معمول است
 باین طیاره ای که ۲۴ ساعته می تواند همه جا برود
 لازم است که در همه جا نماینده داشته باشید

نایب رئیس - پیشنهادی از طرف آقای نبوی
 دایر بکفایت مذاکرات رسیده است که قرائت می شود،
 مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی. راجع
 بلاجه ۲ دوازدهم پیشنهاد میکنم پس از بیان يك
 موافق و يك مخالف رأی بکفایت مذاکرات گرفته شود،
صدرزاده - و در همین زمینه هم پیشنهادی از
 طرف آقای کشاورز صدر و آقای مهدی ارباب رسیده است
نایب رئیس - آقای نبوی فرمایند
نبوی - بنده توضیح زیادی در این باب نمی
 خواهم عرض کنم لایحه ۲ دوازدهم اساساً يك امر
 استثنائی بوده همه آقایان هم موافقت که این عمل
 تکرار نباید بشود و بایستی هر چه زود تر بودجه مملکتی
 بیاید بکمیسیون بودجه آقایان محترم هم اگر بعضی
 دارند در اطراف بودجه موقعی که می آید بمجلس
 فرمایند در اطراف آن نظریات خودشان را بگویند
 زیرا در موقعی که باید بودجه بمجلس داده میشد
 متأسفانه مجلس تعطیل بود و تشکیل نشده بود و
 دولت هم متأسفانه نتوانست دولت گذشته، بودجه را
 بمجلس تقدیم کند و آن مرادی که بنده و سایر آقایان
 نسبت بتقدیم بودجه داریم که قبل از سال بودجه تقدیم
 شود بعمل نیامد دولت سابق بودجه را تأیید کرده بود
 و در راه تقدیم بمجلس بود متأسفانه نشد حالا هم
 آقای منصور چاره ای جز این ندارند که بودجه را
 بصورت دوازدهم بیاورند بمجلس برای اینکه يك
 ماه و نیم گذشته است مستخدمین دولت هم امروز
 طوری نیستند که حقوق بگیرند و دوام بدون حقوق
 زندگی کنند وضع ادارات و سایر مخارج ضروری
 مملکت هم طوری است که باید حتماً داده شود باین
 جهت جناب آقای نخست وزیر هم چاره ای نداشتند
 جز اینکه لایحه ای بصورت دو دوازدهم بیاورند و در
 این قسمت هم مذاکرات مفیدی شد البته لایحه بودجه
 هم در آینده خواهد آمد با آقایان هر تذکری که
 دارند خواهند فرمود بنابراین بنده استعفا می کنم
 آقایان اجازه بدهند امروز این موضوع تمام شود
 چون بقدر کافی هم در اطرافش صحبت شده است و مطابق
 آئین نامه داخلی مجلس هم پیشنهادی نمیشود در این
 مورد داد آقایس تقییری در وضع این لایحه هیچوجه

نایب رئیس - پیشنهادی از طرف آقای نبوی
 دایر بکفایت مذاکرات رسیده است که قرائت می شود،
 مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی. راجع
 بلاجه ۲ دوازدهم پیشنهاد میکنم پس از بیان يك
 موافق و يك مخالف رأی بکفایت مذاکرات گرفته شود،
صدرزاده - و در همین زمینه هم پیشنهادی از
 طرف آقای کشاورز صدر و آقای مهدی ارباب رسیده است
نایب رئیس - آقای نبوی فرمایند
نبوی - بنده توضیح زیادی در این باب نمی
 خواهم عرض کنم لایحه ۲ دوازدهم اساساً يك امر
 استثنائی بوده همه آقایان هم موافقت که این عمل
 تکرار نباید بشود و بایستی هر چه زود تر بودجه مملکتی
 بیاید بکمیسیون بودجه آقایان محترم هم اگر بعضی
 دارند در اطراف بودجه موقعی که می آید بمجلس
 فرمایند در اطراف آن نظریات خودشان را بگویند
 زیرا در موقعی که باید بودجه بمجلس داده میشد
 متأسفانه مجلس تعطیل بود و تشکیل نشده بود و
 دولت هم متأسفانه نتوانست دولت گذشته، بودجه را
 بمجلس تقدیم کند و آن مرادی که بنده و سایر آقایان
 نسبت بتقدیم بودجه داریم که قبل از سال بودجه تقدیم
 شود بعمل نیامد دولت سابق بودجه را تأیید کرده بود
 و در راه تقدیم بمجلس بود متأسفانه نشد حالا هم
 آقای منصور چاره ای جز این ندارند که بودجه را
 بصورت دوازدهم بیاورند بمجلس برای اینکه يك
 ماه و نیم گذشته است مستخدمین دولت هم امروز
 طوری نیستند که حقوق بگیرند و دوام بدون حقوق
 زندگی کنند وضع ادارات و سایر مخارج ضروری
 مملکت هم طوری است که باید حتماً داده شود باین
 جهت جناب آقای نخست وزیر هم چاره ای نداشتند
 جز اینکه لایحه ای بصورت دو دوازدهم بیاورند و در
 این قسمت هم مذاکرات مفیدی شد البته لایحه بودجه
 هم در آینده خواهد آمد با آقایان هر تذکری که
 دارند خواهند فرمود بنابراین بنده استعفا می کنم
 آقایان اجازه بدهند امروز این موضوع تمام شود
 چون بقدر کافی هم در اطرافش صحبت شده است و مطابق
 آئین نامه داخلی مجلس هم پیشنهادی نمیشود در این
 مورد داد آقایس تقییری در وضع این لایحه هیچوجه

کفایت مذاکرات ؟
اردلان - بنده مخالفم
نایب رئیس - آقای مهدی ارباب مخالفید ؟
مهدی ارباب - خیر
شوشتري - بنده مخالفم
نایب رئیس - بنده از شما پرسیدم چرا جواب
 ندادید فرمایید
شوشتري - عرض کردم که بنده مخالفم ولی
 ملتفت نشدید. بسم الله الرحمن الرحيم
 بنده اصولاً با این نوع از حرفهائی که بگذرد بوی
 کدورت از شما می آید و ممکن است بین نمایندگان محترم
 ایجاد کدورت کند دوری میجویم (احسن است) و
 مناسب شأن مجلس و نمایندگان نمایانم در مطالب
 اساسی و نظریاتی که با نفع جامعه و وظیفه و دودیه ای
 که ملت به آنها سپرده باید طوری رفتار کنند که
 خدای ناخواسته در خارج همان دست های مرموز
 هم بصورت دیگر جلوه ندهند، شایسته نمایانم،
 از اینجهت وارد فرود نی شوم، نمیگویم فلان آقای
 بد است یا خوب است آقایان نمایندگان یا هیئت

محترم دولت (به جناب آقای منصور با اینکه رأی موافق ندادم و از جلسه رفتن بیرون) ولی ممکن نیست از ادب خارج شوم ، عرض کردم تذکر میدهم اینجا این عیب را دارد آنجا آن عیب را دارد (نایب رئیس - آقای راجع بکفایت مذاکرات بفرمائید) اجازه بفرمائید این موضوع ۲ دوازدهم یک موضوعی است که آقایان یک شبهه ای برایشان پیدا شده بعقیده من باید نظامنامه هم اصلاح شود ما نمیتوانیم بوجه را ، چه یک جزش را چه یک روزش را ، چه سبب و شصت روزش را بگوئیم فرق دارد در سبب و شصت روز میشود بطور تفصیل صحبت کرد ولی در یک روز نمیتوان صحبت کرد ، نه این از نظر قضائی آقایان قضات دراست کل الصید فی جوف الفریء تمام بوده است مال ۳۶۰ روز بوده است و مال ۲ دوازدهم هم بوده است من مخالف نیستم بپرداخت این موضوع ولی باید حل بشود ، باید روشن بشود ، با اینکه یک مخالف و یک موافق صحبت کرد کافی باشد ممکن است دولت هایی بیابند هی دو دوازدهم می دو دوازدهم بیاورند و بعضی از آقایان توجه نکرده یک موافق صحبت کند و بعد مخالف صحبت کند بوجه همینطور سر بسته برود بنده که با کفایت مذاکرات مخالف ، برای این است که یک شبهه پیدا شده این معنی باید تشریح و روشن بشود تکلیفش از این جهت بنده عرض میکنم در مسئله ۲ دوازدهم همینطور که آقای نبوی فرمودند برای یکدفعه است و ممکن نیست مجلس موافقت کند برای اینکه دیگر تجدید شود چون اصلاحات اساسی مملکت اگر اینطور در دست ۲ دوازدهم (کشاورز صدر - اینکه مربوط به ۲ دوازدهم است عرض کردم راجع بکفایت مذاکرات است چه بکنم ، اگر بنا بشود یک دوازدهم تمام بشود آن موضوعات مثلا ساختمان های مملکت ، راه سازی که آن کارخانه درست بشود آن بنگاه درست بشود ، آبیاری درست بشود ، هی اینطور بکنند و بعد هم بگویند سال مالی دارد منقضی میشود ، فصل منقضی میشود منظور آقایان نمایندگان انجام نمیشود پرداخت دیون مردم نمیشود همه را ناراضی میکند یک صورت دیگر هم این است که بنده میخواستم استعفا کنم از جناب آقای منصور ، هیئت محترم دولت ، از تمام نمایندگان محترم که نسبت بهم آنها زارت دارم هششان را مصروف کنند بیست روز بیست و پنج روز دیگر ، یکماه بیایند بشنوند توی کیسیون بوجه تمام امورا تعطیل کنند این امر را انجام دهند مردم منتظرند این مجلس قدهای اساسی بردارد (حاذقی - نظامنامه هم همین را میگوید) بلی نظامنامه هم همین را میگوید بختیبد آقای حاذقی بنده تازه آمده ام بلد نیستم بچه آخوند هستم بچه ملازم خرد خرد شاه آنگه یاد میکنم نظر کلی من این است که مجلس شورای ملی کار اساسی بکند و تمام معنی دولت را هم قبضه بکند در بخل بگیرد و بایشتر بشار بگذارد ، ولی ما آن را ما تصیبت کنیم اما خودمان خرما بخوریم نمیشود کیسیون بوجه هم باید بشنوند این کار را تمام کند و باین سرو صدا هی بیاییم هر مجلس و مملکت را بفرهنگی خارج از فکرمان و وظیفه مان اشغال کنیم بعقیده بنده اجازه بفرمائید بعد از این صحبت نشود اگر آقایان قانع شدند این

مسلح شده که دیگر این موضوع ۹ دوازدهم و یا ۲ دوازدهم تجدید نمیشود ، مائمی ندارد و اگر بنا بشود اینطور بنده صاف میگویم تمام مستخدمین قزیر مملکت با این که بعد از ایام میدهم مفروضند مایل نیستند پولی بگیرند که بصورت دیگر مملکت در بیاید بفتح مملکت مصرف نشود .

نایب رئیس - ملت صحبت ایشان تمام شد ، رأی می گیریم بکفایت مذاکرات آقایانی که ...

حاج آقارضا رفیع - بنده تذکری دارم . باید در موقع خودش عرض میشد .

نایب رئیس - بفرمائید .

حاج آقارضا رفیع - من مخالف بودم و میخواستم گفته شود که دولت بداند امروز که بدو دوازدهم رأی دادند باید در نظر داشته باشید که این طور در تمام دوازده ماه بجهت صورت خرج نشود من میخواهم دولت بداند یک اعتباری است اصلاحاتی را که میخواهد بکند کارهایی را که میخواهد بکند راه سازی شروع بکند ، ادارات زیادی را که باید حذف بکند بداند که این سندیست برای دولت ندارد و بفهمد که این اصلاحات را برای ماه های دیگر باید بیاورد (صحیح است) .

نایب رئیس - رأی میگیریم بکفایت مذاکرات آقایانی که موافقت قیام بفرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد .

گنجهای - بنده یک تذکر نظامنامه ای دارم .

نایب رئیس - بفرمائید .

گنجهای - آقایان همه شان یک یک ناظر اجرای آیین نامه هستند ، یعنی هر موقمی که از این مقررات آیین نامه تخلفی شده همه آقایان حق دارند که این تذکر را بدهند حالا که کفایت مذاکرات تمام شده و رأی دادیم باید عرض کنم که این ماده واحد مطابق آیین نامه تنظیم نشده و البته دولت هم در اینجا نمیشود گفت تمددی داشته نه ، شاید توجهی نداشته والان بنده توضیح میدهم نظامنامه میگوید و تشریح دارد که هیچگونه پیشنهاد یا تبصره ای باماده الحاقیه چه در حین تقدیم از طرف دولت و چه در موقع مذاکرات از طرف نمایندگان مجاز نخواهد بود یعنی دولت هم در ضمن تقدیم این ماده واحد نمیتواند پیشنهاد دیگری اینجا بکند ولی متأسفانه بنده می بینم که اینجا نوشته است برای پرداخت هزینه های مجلس سنای مبلغ سه میلیون ریال برسم علی الحساب تأدیبه و پس از تصویب بوجه سال جاری کشور محسوب و واریرخت . (بعضی از نمایندگان - پیشنهاد تجزیه شده است) و از اعتبار سال ۱۳۲۸ ساختمان این بود ولی و خرید زمین و بنا و راه سازی تا آخر اسفند سال ۱۳۲۹ تمهید مصرف نماید ، معنی این را من اینطور فهمیدم اگر چه جمله هم کاملارسان نیست ولی اینطور مستنبط است که بقیه اعتبارات سال ۲۸ را دولت مجاز است تا آخر ۲۹ مصرف بکند (صحیح است)) در صورتی که این یک پیشنهاد دیگری است و مربوط به یک دوازدهم نیست ، مقصود از دوازدهم این است که در موقع تنظیم آیین نامه رعایت کردند ولی چون ضروری را مثل حالا که پیش آمده است ولی چون لازم است هزینه های مستمر و ضروری داده شود دولت هم دستش بسته نباشد یک ماده واحد ای بیاورند و

بجهت اینکه این هم یک کارهایی را میکند امور ناقص نیماند وهم منظور اصلی ما که بکار و داشتن بیکاران است عملی میشود و تسهیل این کارها است که بیشتر در ساختمانها مورد پیدا میکند .

بنده در موضوع فرمایشاتی که آقایان سکردند اگر چه مناقشات کافی شده بین آقایان ولی تصور کردم که من مجاز باشم نسبت به بعضی موضوعاتی که اظهار فرمودند برای روشن شدن موضوع و افکار و اذهان یک چند کلمه ای عرض کنم اولاً تأخیر تقدیم بودجه را چنانکه آقایان خودشان هم مسبوق هستند تصور میکنم بنده باید توضیحاتی عرض کنم همینقدر خاطر آقایان مسبوق باشد که از نقطه نظر اهمیت این کار و مسئولیتی که داریم ناچار هستیم دفتهای زیاد در امر بودجه بکنیم بودجه که تا تشکیل این دولت سابقاً تمام نشده بود و بتصویب نرسیده بود ما وارد شدیم با بودجه و یکی از اولین کارهای مهم ما اینست که تأثیر دارد در تمام قضایا و خیلی مهم است بنده اجمالاً میتوانم عرض کنم که وضع مالی ماچندان آسان نیست همینقدر بطور اجمال عرض میکنم و مستلزم یک امانان نظر وقت مخصوصی است برای اینکه اساس بودجه ما بایستی محکم باشد (صحیح است) مخارج و عایداتمان باید توازن داشته باشد ، توازن واقعی داشته باشد که بتوانیم بالاخره تکیه کنیم باین عمل بودجه و بلاوه مصارفی که در بودجه گذاشته میشود حتی الامکان بایستی که از افراط و تفریط دور باشد یعنی بیک مصارفی برسانیم پولمان را که ضرورت دارد و از مصارف زائد صرف نظر کنیم احتیاجات را در نظر بگیریم بطور واقعی مطابق برنامه ای که داریم بنا بر این تصدیق میفرمائید که در دو سه هفته اول تشکیل یک دولتی با وجود اینکه موقع هم موقع تعطیل بوده است و گرفتاریهای دیگر هم بود ما نمی توانستیم یک بودجه ای را آنطور که عرض میکنم تقدیم کنیم و نتوانستیم یک چیز سطحی و ظاهری باشد بنا بر این ناچار بودیم که دقت کنیم و با اینحال از همان روز های اول بنده خودم مراقب اینکار بودم و مقدمات بررسی در امر بودجه شروع شده که الان هم در جریان است و انشاء الله سعی میکنم که هرچه زودتر ولی دیگر از اواسط اردیبهشت زودتر نخواهد بود این را هم با تردید عرض کردم برای اینکه خیلی دقت و بررسی لازم دارد در هر حال در اردیبهشت ماه بودجه را تقدیم خواهیم کرد . اظهاراتی شد راجع بیکمک اقتصادی امریکا که بنده لازم میدانم خاطر آقایان مستحضر باشد که ما از این کمک مأیوس نیستیم ولی البته طول کشیده است میخواستم علت این طول مدت را عرض کنم برای اینکه موضوع تحصیل کمک اقتصادی موکول یک مقدماتی است که باید آن مقدمات دقیقاً تهیه شود چند سال اخیر که همیشه این صحبت بوده است هنوز وارد اصل مقدمات نشده بودند از وقتی که سازمان برنامه تشکیل شد مبانی تهیه این مقدمات تاحدی فراهم شده است بجهت اینکه این مقدمات مربوط میشود به تهیه یک طرحها و یک نقشه ها و یک حسابهای فنی دقیقی که باید دستگاه ما داشته باشد و دستگاه اینکار موجود نبود تا سازمان برنامه تأسیس شد و بتدریج این

قسمت های فنی آماده شد برای کار و بیعش اینکه آماده شد شروع کردند به تهیه این طرحها برای توضیح عرض میکنم این طرح عبارتست از آن کارهایی که در رشته های مختلف بایستی که انجام برسد یعنی باید آماده عمل باشد فرض بفرمائید در رشته کشاورزی ، در رشته آبیاری ، در رشته های صنعتی و معدنی ، در رشته های سندی و جنگلیانی همه این رشته ها مستلزم تهیه یک طرحهای اساسی است این طرحها بایستی تهیه شود تا بآن مقامات اقتصادی ارائه بشود و آنها هم بررسی بکنند چون وام و اقتصاد است بالاخره باید ببینای اقتصادی باشد مبنای اقتصادی هم طرحها و نقشه های مطالعه شده و فنی است مثلاً فرض بفرمائید یک طرحی برای سد بندی و آبیاری تهیه شده این تهیه نقشه ابتدای مقدماتش یکسال طول دارد تا برود آنجائی که باید آب جمع شود (صحیح است) ببخشید من یک قدری مفصل عرض میکنم (بفرمائید) برای اینکه مکرر در بدهام یک اشتباه هست در اذهان ، میخواهم برای یکمرتبه برای آقایان روشن بشود و مستحضر شوند که درست دقیق بشوند ، بجنبه های فنی آن یک سدی میخواهند بسازند ، این سد بچهل سال طول دارد تا این که آن محل را دقیقاً مطالعه بکنند ببینند این جا برای سد سازی مناسب هست یا نه ، یک رودخانه ایست میخواهند جلوش را ببندند یکسال باید آب این رودخانه را در نظر بگیرند در فصول مختلف ببینند شدت وضع فشار این آب چقدر است برای چه ؟ برای اینکه وقتی آن دیوار را جلوی آن میکذارند سد را آب نیاید و ببرد و آنوقت برای گذاشتن این دیوار معاملات طبقات الارضی میشود یعنی حفر می کنند و تمام مواد طبقات الارضی بیرون می آورند و آنها را تجزیه میکنند برای اینکه استقامتش را بدانند استقامتش را که فهمیدند برای آب هم که اندازه گیری شد آنوقت نقشه میکنند که این دیوار عرضش چند متر باید باشد ارتفاع و طولش چند متر باید باشد چند متر آب باید جمع بشود و کجا باید جمع بشود و با این آب چکار باید کرد و چه استفاده ای میدهند یک همچو نقشه مانی لازم است برای اینکه روی این نقشه ها باید وام خواست بر عرف کسی وام نمیدهند این نقشه ها را باید مطالعه بکنند و آن طرف وام دهند هم بسجند حساب عمل و خرجش را ، حساب استفاده و درآمد و بهره بردارش را ، و در نتیجه سنجش کند این وامی که گرفته شد چه جور بر میگردد یعنی این عملی که میشود عمل مفید باشد و این برور چند ساله ، اصل و فرع این خرج را استهلاک بکنند ملاحظه بفرمائید مدارکی که ما بر طبق آن مدارک وام میخواهیم باید از این قرار باشد باید اینها تهیه بشود حالا آقایان عرض کنم چند فقره از این مدارک تهیه شده است در سازمان برنامه در قسمت آبیاری و تأسیسات صنعتی است تهیه ماشین آلات و غیره چند فقره است شاید پنج شش فقره این طرحها تهیه شده و اینها حالا مدارکی است ، مدارکی است که میتوانیم بوجوب آنها وام بگیریم ، تنگراف شد با امریکان باید گان بارش بین انجمنی بیایند زیرا که آنها هم باید در این طرحها نظریتهایند ادارات فنی و مشاورین فنی هستند آنها هم بیایند

این مدارک و این نقشه ها و طرحها را وقتیکه دیدند و تصدیق سکردند آنوقت وام داده شود حالا ملاحظه بفرمائید اظهار یأس نباید کرد این کار ها یک حسابی دارد یک مراحلی دارد که باید طی شود این مرحله اولش بود مثلاً سد کرج (ابتهاج جریانی که مطالعه شده مهم نیست) مهم است آقا مهم و غیر مهم ندارد ، تصور میکنم مهم است سد کرج یک مطالعه است که دو سال طول میکشد یکی یکسال طول میکشد یکی سه سال طول میکشد الان در مغان دارند مطالعه آبیاری از پارسال تا حالا میکنند این نقشه قطعی نیست این چند نقشه دارد و این نقشه برداری ها آن اندازه هم که خودمان قانع شویم کافی نیست باید فرستاد به بنگاه های خیلی مهم اروپائی و خارجی برای اینکه آنها هم نظر بدهند برای این که این کار ها کارهای ابدی است کار های اساسی است آنها هم باید در نظر بدهند . این که گفته شد مهم نیست بعقیده من مهم است بجهت این که این راه باز بشود ولو این که ۶۰ فقره پیشنهاد هست ولی اینها شل خواهد آمد اینجا که آمدند و این قسمت اول بجز این صحیح افتاد دنبالش هم دارند تهیه میکنند در رشته های مختلف طرحها و نقشه های فنی تهیه میشود این دنبالش میآید دیگر این جریان در واقع تأمین شده است باب این معاملات باز شده این شرحی که بنده دادم برای جلب توجه آقایان بود که بدانند قضیه ما از چه قرار است زود نباید اظهار یأس کرد و ما امیدوار هستیم که در این قضیه وام از بانک بین المللی و کمک اقتصادی استفاده بکنیم (انشاء الله) بیاناتی هم فرمودند راجع بوضع مالیاتها و ترتیب وصول مالیاتها که اینها را میخواهم عرض کنم که موضوعاتی است که در برنامه ما قید شده و برنامه ما هم امیدوارم که یک برنامه باشد که رویش عمل کنیم چنانکه بنده الان که حضور آقایان هستم یک مقدار از این کارها بجز این افتاده یعنی تهیه لوائح شده بکسی از آنها همین لایحه ای بود که امروز تقدیم کردم خوب اینها علامت اجرای برنامه است بنده یک کلمه نمیخواهم بطور کلی و مطلق بگویم که برنامه را داریم اجرا میکنیم ما برای اجرای برنامه این مراحل را باید طی کنیم (انشاء الله) مطالعه بکنیم لوائح قانونی هم بنظر آقایان برسد و تصویب شود و با اجرا برسد البته در وصول مالیاتها هم دقت کامل خواهیم کرد و مراقبت داریم که مطابق قانون وصول شود بدون تبعیض البته همه باید بقدر مراتب خودشان حقوق دولت را بدهند حقوق دولت هم آن حقوقی است که بصرف احتیاجات مت میرسد بنا بر این ، این دینی است که ملت دارند بجامعه خودشان دارند البته بدون حرف باید بدهند بدیهی است که رسیدگی و تحقیق و تشخیص هم باید بجاوازی عادلانه و قانونی باشد اقتضای خود نه تقریب راجع به موزین فوق العاده ای که رفته اند برای مطالعات و تحصیل اینها خوب یکسهمی قیلا رفته اند و باید هم البته دقت شود دولت نظر ندارد که پول بیخود خرج بکند امینوز دقت هنی شود که آنچه در هر قسمتی زائد و در واقع بصرف حقیقی نرسد جنو گیری شود صرفه جویی بشود برای

کارهای مفید و برای کارهای تولیدی و نافع (اسلامی) صورت اسامی آنها را بیاوردید مجلس (حالا در این باب دقت میکنم و با آقام علیهم‌السلام صحبت میکنم و راجع به اصلاحات وزارت امور خارجه يك اظهاراتی کردند البته بنده نمیگویم که این قسمت مبرا از عیب و نقص است البته همه وزارتخانه‌های ما محتاج باصلاح است و امیدواریم که دروزارت خارجه هم که کمال اهمیت را برای حفظ حقوق مملکت دارد دقت کافی شود برای رفع نواقص و اصلاح تشکیلاتی و از این جهت چون در برنامه ما هم اصلاح سازمان اداری کشور شامل همه این مراحل میشود بنده لازم نمیدانم که بطور تفصیل عرض کنم - موضوع عدم دخالت وزارت دارائی در سایر وزارتخانه‌ها هم در برنامه ذکر شده همان عقیده‌ها هم داریم و همان عدل راهم میکنیم البته برای اینکار همانطور که عرض کردم بایستی در يك مقدار از قوانین و مقررات تجدید نظر کرد و آن راهم الان در وزارت دارائی مشغول هستند و مراقب هستیم که انشاءالله بیزان و اساس صحیح این کار را درست کنیم بطوری که اسباب تسهیل و پیشرفت کار همه وزارتخانه‌ها بشود و خود وزارت دارائی هم از این سنگینی بار کارش خلاص بشود و بکارهای اصلی خودش برسد - در باب برنامه ۷ ساله و شرکت‌ها هم ملاحظه میفرمائید این شرکت‌ها هم که سازمان برنامه تأسیس کرد ، پایول خود برنامه است این‌ها يك شعبی هستند از کار برنامه منتهی صورت شرکتی دارند برای اینکه در امورشان تسریع بشود بیلان مرتب بدهند هرسال و عمل تجارتي بکنند که بهره‌برداریشان بصرفه تمام بشود و يك مقدار هم باین نتیجه رسیده‌ایم ، الان کارخانه هائی که در حال ورشکست بوده‌اند يك درجه‌ای کارشان پیشرفت کرده که دارند دخل و خرج میکنند بعضی‌هاشان هم منفعت میدهند و البته این کار باید تکمیل شود ، حالا اینها بین خودشان معاملات دارند چون اداره دولتی که نیست هر شرکتی يك حسابی دارد يك دخل و خرجی دارد ، هر چند که همه متعلق بسازمان برنامه هستند ولی حسابهای اینها جداست و اگر يك چیزی احتیاج دارند اندازه‌گیری کردند (اسلامی) توجه نفرمودید بنده چه عرض کردم) (اقبال - گفتند از خارج میفرند) اشیا را که خودشان دارند از اندازه خارج میفرند خوب این را من باید تحقیق کنم (اسلامی - بنده عرض کردم که رسیدگی بشود) که به بنیم آریا لزومی داشته یا نداشته این را روشن میکنم بنده مکوس قهیم - راجع به بنگام جنگل‌هایك اظهاری فرمودند که اگر اجازه بفرمائید خیلی اشتباه است ، میدانید جنگلها يك منبع ثروت صند کشور ما است ، و متأسفانه هیچ درش دقت نشده توجه نشده (صحیح است) و قسمت همدانش از بین رفته و کار جنگل هم باین وسایل درست نمیشود که مثلا دوطهران ما يك بنگاه جنگل‌بانی درست کرده‌ایم ، این از آن حرف‌ها است کلو جنگل يك کاری است خیلی فنی و خیلی باید دوش دقت کرد - سازمان برنامه تشکیلات این کار و دانه است در مرحله اول آنجائی که جنگل‌های

همی داشته نواحی شمال ، نواحی جنوبی دریای خزر آنجا در نظر گرفته شده برای جنگل‌بانی ، این يك دستجات متمرکزی لازم دارد و اینها وسایط نقلیه می‌خواهند اینها را اگر دیده‌اند که چند عدد حیث داشته‌اند ، شاید همه‌اش را هم ندیده‌اند برای کارهان است جنگلها قسمت بندی شده است ، يك نواحی دارد هر ناحیه‌ای مسئولینی دارد يك نگاهبان هائی دارد باید باین‌ها سرکشی بشود بکارهاشان رسیدگی بشود و غالباً هم متحرك هستند و این جیب‌ها هم بیخود تهیه نشده برای احتیاجات ضروری است و خیلی هم دقت شده است ، آقا فرمودند وزارت کشاورزی ، مقصود من این بود که توجه داشته باشند این پول از وزارت کشاورزی نیست منتهی سازمان برنامه پولش را طوری خرج میکند که وزارتخانه‌های دیگر هم بکار بیفتند ، یعنی در واقع تشريك مساهمی بشود قوه فنی و مالی در سازمان است قوه اجرایی در وزارتخانه‌ها است ما هم چو ترتیب کردیم که بنده هم تشريك مساهمی بکنند برای اینکه بعد از هفت سال این سازمان برنامه مدتش خاتمه پیدا میکند و بایستی بعد از آن وزارتخانه‌های ما آماده باشند برای این طرز عمل و مجهز باشند و آموخته باشند بنظر بنده هم این ترتیب خوبی است که داده ایم برای اینکه ما نمیخواستیم که يك دستگاه اجرایی و يك ادارات زیادی در سازمان برنامه درست بشود و همین هائی که در سازمان برنامه هست حالا به تدریج توسعه پیدا کند بآن اندازه احتیاجات فنی که دارد قسمت اداری ندارد و همه آنها تمام قسمت های فنی است قسمت اداری نمیشود گفت ندارد ولی خیلی کم دارد ، بقدری است که آن قسمت فنی را راه ببرد اما راجع به مواضع نفت و بنزین و اعتبارات راهسازی مواضع نفت و بنزین درست است که برای اسفالت است ، اسفالتکاری بایستی بشود ولی باید توأم باشد با راهسازی بجهت اینکه تا راهی اساسی ساخته نشود و زیرسازی نداشته باشد رویش را اسفالت کردن مثل بعضی راهها میشود که درست کرده اند ، بنا بر این این اسفالتکاری و راهسازی را با یکدیگر توأم کردیم و از مجموع اینها يك برنامه راهسازی دارد تهیه میشود هنوز تمام نیست و این اعتباراتش بایستی قطعی بشود (اسلامی - راه هراز را در نظر بگیرید) بلی (شوشتری - راه کرگان هم در نظر بگیرید) همه منظور شده است ، يك نقشه راهسازی کامل است با دقت تمام راههای لازم مملکت در آن معین شده و در ظرف ۶ سال بایستی ساخته بشود اعتبارش هم به ۶ سال تقسیم میشود و در مقابلش يك دستگاه حسابی فنی مجهزی سر این کار خواهد بود که دیگر مثل ماشین این کار پیش میرود و انشاء الله بعد از ۶ سال يك راههای خوبی داریم و همه راههای لازم جزو آن خواهد بود (دکتر جلالی - بعضی راه هارا مثل راه هراز برای سالهای بعد میگذارند خواهش میکنم جلو بگذارید) این راه عقب هم نیست دقت هم شده حالا میخواستم عرض کنم که این اعتبار اسفالتکاری را الان نمیتوانیم تفکیک کنیم از اعتبار راهسازی زیرا با هم است چرا؟ برای اینکه باید راههای اساسی ساخته شود و رویش اسفالت بشود و آنوقت برای اینکه يك عمل اسفالتکاری هم شده

باید در نظر است که در شهرها آنجائیهائی که راه به شهر میرسد يك مقدار مسافتی قبل از ورود بشهرها اسفالت بشود که بعد هم بتدریج برسیم دنباله‌اش را بگیریم که تمام راهها اسفالت بشود غیر از این نمیتوانستیم کار دیگری بکنیم برای اینکه اسفالت کاری خرج زیادی دارد و اگر بغوا هم این پول را بگذاریم در يك راه سایر جاها محروم میمانند و فایده‌ای هم ندارد يك کلیاتی هم هست که چون بنده نمیخواهم تصدیح بدم عرض نمیکند راجع بعمل ارزاق ، عمل بهداشت ، عمل فرهنگ ، بالاخره تمام اموری که مورد احتیاج جامعه و ملت است آقایان مطمئن باشند که در ضمن تهیه بودجه منظور میشود (احسن) و محتاج نیست که بنده اینجا شرح بدم ، بعلاوه این دو دوازدهم است بر حسب ضرورت و احتیاج که شرح دادم و يك فرصتی است برای اینکه ما بتوانیم بیشتر دقت کنیم در آن بودجه‌ای که منظور آقایان است مطابق احتیاج و يك قسمت از درآمد کشور هم صرف همین کارها میشود در سازمان برنامه این قسمت‌ها هست همران هست ، تولید هست ، فرهنگ هم دارد منتهی فرهنگش مربوط است بامور روستائی بزندگی روستائی ، بجهت اینکه فرهنگ عمومی مربوط فرهنگ وزارت فرهنگ است ولی در سازمان برنامه ما قسمت فرهنگ داریم مخصوصاً مربوط است بقسمتهای روستائی بیدارس ابتدائی روستائی که بچه‌ها در آنجا باید در آنجا درس بخوانند هم سواد پیدا کنند و هم عمل کشاورزی را در آن مدارس ابتدائی یاد بگیرند این یکی از برنامه‌های بسیار مفید سازمان برنامه است برای اینکه پول هم گذاشته‌اند وسایل هم فراهم کرده‌اند کمک میکنیم بوزارت فرهنگ راجع بقسمت بهداشت اکنون سازمان برنامه ، البته وزارت بهداشت هم کار میکند اقدام میکند ولی سازمان برنامه هم عملیات بسیار مفیدی را شروع کرده است اکنون مبارزه با مالاریا در بعضی از قسمتها شروع شده است با تشکیلات مرتب و وسایل مجهز خوب اینها نشان میدهد که دولت میخواهد کار کند و منظور آقایان را انشاءالله تأمین کند و بخواست خداوند و توجهات اعلی حضرت همایونی احتیاجات مردم و ضروری جامعه را کاملاً بوجه اتم و اکملی تأمین بکند البته بعد از مدتی حالا شروع میکنیم ما نباید وقت را تلف کنیم ولی این کارها يك حد اقل مدتی لازم دارد که این را آقایان باید در نظر داشته باشند (صحیح است ، احسن)

جمعی از نمایندگان - رای رای

نایب رئیس - بیاناتی را که آقای نخست‌وزیر فرمودند راجع بضرورت آن قسمت اعتبارات ساختمانی کاملاً صحیح است و مورد احتیاج است ولی از نظر نظامنامه يك اشکالی دارد و آن این است که يك ماده العاقبه است ببودجه ، دولت هم باید زودتر کارش نسبت باین قسمت معین بشود خواستم استدعا کنم که این قسمت بطور جداگانه بکمیسیون بودجه ارجاع بشود تا ضمن قوانین دیگر بیاید و تصویب بشود و بعقیده بنده تا حدود دوازدهم که میتوانند برای این قسمت خرج بکنند (امینی - بودجه مجلس هم جزو این دو دوازدهم هست) بنده هم تذکر دادم که بودجه مجلس شورای ملی و سنا در حدود این دو دوازدهم

پرداخت خواهد شد.
نخست‌وزیر - بنده عرض میکردم که البته ما تابع آئین نامه مجلس هستیم و بنده اصراری ندارم هم بقدر خواستم توضیح عرض کنم که کیفیت قضیه از چه قرار است حالا اگر اینطور که میفرمائید بنا آئین نامه مناقات دارد ما اصراری نداریم و این را میگذاریم در قانون متمم بودجه -
نایب رئیس - بنا بر این اشکالی نیست ماده واحده قرائت میشود و برای گرفته میشود (ماده واحده بشرح زیر قرائت شد)
ماده واحده - بوزارت دارائی اجزاء داده میشود حقوق و حکمک و سایر مزایای کارمندان و خدمتگزاران و هزینه های مستمر و غیر مستمر ادارات و بنگاههای دولتی و سایر مصارف کشور را در دو ماهه اول سال ۲۹ در حدود دو دوازدهم اعتبارات مصوب سال ۱۳۲۸ بار عایت قانون بودجه های سال مزبور و سایر قوانین و مقررات مالی از محل درآمد عمومی سال جاری کشور پرداخت نماید (صحیح است)
نایب رئیس - رای گرفته میشود با ورقه عدد حاضر ۸۷ نفر است .
(اخذ آراء بعمل آمد و نتیجه بقرار ذیل حاصل گردید)
اسامی رای دهندگان - آقایان آشتیانی زاده مهدوی - صدری - کشاورز صدر - اردلان - مجتهدی - دکتر مجتهدی - رضوی - بهادری دکتر هدایتی - دولت آبادی - گنجی زامامی خوئی - اقبال - آقای فولادوند - دکتر طباطبائی - حکیمی - اورنگ - اکبر - مصباح زاده - بالیزی - امینی - افشار

امامی اهری - دولتشاهی - فرامرزی - شوشتری هرب شیبانی - ذوالفقاری - دکتر هاوی - حبیبیه ملک مدنی - دکتر علی جلالی - گودرزی - امیر نصرت اسکندری - ابتهاج - عزیز زنگنه - فقیه زاده - سلطان العلماء - نبوی - گنابادی - ارباب - افشار صادقی - بوداغبان - همد تریقی - حاذقی - دکتر نبوی - بزرگ نیا - فولادوند - ناظر زاده - محسن طاهری - عباس آصف - تیمورتاش - صاحب جمع قرهی - قبادیان - عبدالصاحب صفائی - دکتر کاسمی - ظفری - تقه الاسلامی - خاکباز - جرجانی حبیب پنهانی - شهاب خسروانی - دکتر راجی - شکرانی - فضفیزی - امیری - سالار بهزادی - دکتر طاهری - دکتر کیان - مغیر فرهند - موفر هامری - کههد - دهقان - هراتی - آقا کر اوغلی صدرزاده - دکتر سیدامامی - محمد علی مسعودی احمد دهقان - رفیع .
اسامی آقایان موافقین - آقایان ، دکتر کیان ، کشاورز صدر ، فتعلی افشار ، ابوالحسن رضوی ، دکتر مصباح زاده ، دکتر طباطبائی ، جواد گنجی ، ابوالحسن حکیمی ، حسن اکبر ، سید مهدی ابوالقاسم امینی ، نورالدین امامی ، بالیزی ، عبدالوهاب اقبال ، دکتر سید امامی ، دکتر علی جلالی ، دکتر هدایتی ، عبدالحمین مجتهدی ، موسی گودرزی ، دولت آبادی ، امیر نصرت اسکندری ، صفائی ، مهدی ارباب ، دکتر مجتهدی ، عزیز اعظم زنگنه ، هرب شیبانی ، آرام بوداغبان ، ناصر صدری ، عماد تریقی ، بهادری ، محمد علی مسعودی ، حبیب پنهانی ، ابتهاج ، دکتر حسن علوی ، احمد حبیبیه ، کرگانی ، فراگزلو ، امامی اهری ، دکتر

راسی ، مجید موفر ، جواد هامری ، یوسف شکرانی ابوالفتح دولتشاهی ، ناصر ذوالفقاری ، فقیه زاده ، محسن گنابادی ، محمد عباسی ، حسن نبوی ، ابوالفضل ماژانی ، احمد دهقان ، دکتر احمد نبوی ، محسن طاهری ، محمد رضا آصف ، بهاءالدین کههد ، شهاب خسروانی ، ظفری ، قبادیان ، دکتر کاسمی ، عبدالرحمن فرامرزی ، ناصر فانی اردلان ، ملک مدنی امیر قاسم فولادوند ، محسن افشار ، صادقی ، علی بزرگ نیا ، فضفیزی ، مسکر صاحب جمع ، ناظر زاده ، اورنگ ، تیمورتاش ، موسی تقه الاسلامی ، دکتر طاهری محمد قرهی ، حسین خاکباز ، سالار بهزادی ، مغیر فرهند ، علی محمد دهقان ، هراتی حسین کور اوغلی مخالف ، آقای آشتیانی زاده ، سفید بدون اسم دو ورقه
نایب رئیس - عدد حاضر ۸۷ نفر ، لایحه دولت با اکثریت ۸۱ رای تصویب شد (مبارک است)
۴ - تعیین موقع و دستور جلسه بعد ختم جلسه
نایب رئیس - حالا اگر آقایان اجازه میفرمایند جلسه را ختم میکنیم جلسه آتیه روز شنبه ، دستور انتخاب دو نفر نظار بانک و انتخاب اعضای دیوان محاسبات ولی من قبلاً میخواستم اگر آقایان موافق باشند چون گزارش کمیسیون ما هنوز نرسیده است جلسه را بگشایم تعیین کنیم (صحیح است) بنا بر این جلسه روز یکشنبه نوبت آقایان هم برای نطق قبل از دستور محفوظ خواهد بود (جلسه مقارن ظهر ختم شد)
نایب رئیس مجلس شورای ملی دکتر معظمی